

28 אוקטובר 2025
ו' חשון תשפ"ו

פסק דין משמעתי בעניינו של [...] – ת.ז. [...]

שופט: פרופ"א ישי ויסמן.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד.

נקבל: מר [...] מלווה ע"י גב' נופר לב, נציגת אס"ט.

1. הנקבל, מר [...], ת.ז. [...] (להלן: "הסטודנט"), הנו סטודנט לתואר שני, בפקולטה [...] בתאריך 23.2.2025 הוגשה נגדו קובלנה משמעטית, ובתאריך 2.4.2025 הוגשה קובלנה מעודכנת, בה יוחסו לו המעשים הבאים: הסטודנט היה רשום לקורס [...], סמסטר חורף תשפ"ה. במסגרת הקורס נדרשו הסטודנטים.ות להגיש עבודות בית בזוגות. הסטודנט הגיש את עבודות הבית ביחד עם סטודנט אחר (להלן: "השותף"). בבדיקת עבודות הבית נמצא שהסטודנט הגיש את פתרון שאלה 3 וענה על סעיף נוסף (סעיף ה') שלא נכלל בטופס השאלות. שאלה 3 עם סעיף ה' ניתנה בעבודת בית בשנה שעברה. מבדיקות נוספות נמצא שהפתרונות שהסטודנט הגיש לשאלות 2, 3 (סעיפים ב', ד'-וה'), 4 ו-5 מועתקים, עד כדי מילה במילה, מפתרונות שמפורסמים בדרייב הסטודנטים.
2. התביעה האשימה את הסטודנט בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן בתקנון המשמעת:
 - 4.1.1 "עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, בוחן, עבודה, פרויקט, השתלמות מעשית או כל מטלה לימודית אחרת, או על מנת להשיג יתרון אקדמי, עבורו או עבור סטודנט אחר".
 - 4.1.3 "העתיק מאחר, או איפשר ביודעין, לאחר, להעתיק ממנו בבוחן, בחינה, עבודה, פרויקט או בכל מטלה לימודית אחרת".
3. בתאריך 11.8.2025 התקיים הדיון המשמעתי בנוכחות הצדדים (באמצעות היוועדות חזותית).
4. במענה להקראת כתב הקובלנה השיב הסטודנט כי הוא כופר בעובדות וכופר באשמה. הוא מודה כי תרגיל הבית היה מועתק, אך לטענתו הוא לא הגיש אותו.
5. התביעה הציגה את סילבוס הקורס, עבודת הבית שהוגשה (תרגיל בית מס' 3), תרגיל הבית מסמסטר קודם, פתרונות שנמצאו בדרייב, וטופס התלונה. על פי הסילבוס תרגילי הבית מהווים 30% מהציון בקורס, וחובה להגיש את כולם.
6. עד התביעה, מרצה הקורס, פרופ"ח דן ליברזון, העיד כי שאלה מס' 3 בעבודה כללה 4 סעיפים ואילו העבודה שהוגשה ע"י הסטודנט והשותף כללה תשובה ל-5 סעיפים, כלומר כללה תשובה לסעיף נוסף שכלל לא היה בטופס השאלות (אך הופיע בעבודה של שנה קודמת). על כן הגיש את התלונה.
7. המרצה הוסיף, כי הוא אמר בהרצאות ואף כתב בסילבוס, שכל מי שצריך ארכה להגשת התרגילים יכול לבקש, וצוות הקורס נתן ארכה לכל מי שביקש.
8. הסטודנט סיפר כי לא הכיר אף אחד מהסטודנטים בקורס, ואף לא הכיר את שותפו לתרגילי הבית. הוא התחבר עמו בשל חובת ההגשה בזוגות.

9. לטענת הסטודנט, שיטת העבודה שלהם היתה שכל אחד פותר את עבודת הבית בעצמו, ואז הם נפגשים, עוברים על התשובות ומשווים. יום ההגשה של תרגיל הבית מושא הקובלנה היה 11.12.2024. בתאריכים 11-12.2024 הסטודנט היה במילואים (הציג טופס 3010). אף על פי כן, לא ביקשו ארכה להגשת התרגיל. ערב לפני ההגשה הוא נפגש עם השותף באופן מקוון ועברו יחד על העבודה. תוך כדי המפגש השותף כתב את הפתרון. בשעה מאוחרת בלילה, התווכחו על שאלה 6 בתרגיל, אך לא הגיעו להחלטה. לדברי הסטודנט הוא אמר לשותף 'תחליט איזו גישה היא הנכונה ותגיש'. כלומר, תסיים את זה ותגיש. למחרת, יום ההגשה הסטודנט היה במילואים וחיכה לדיווח מהשותף שהוא הגיש. בשעה 23:14 השותף שאל אותו בווטסאפ האם צריך להגיש עד חצות, והסטודנט השיב שכן. השותף כתב לו "בעיקרון עשיתי את 6 אבל אני לא בטוח עליו". הסטודנט השיב לו "אני מבין מה אתה אומר, אנחנו הסתכנו עם זה גם אתמול. אם אתה מרגיש סביר איתו, אז סבבה תגיש. אם לא, גם תגיש כי אין לנו אופציה אחרת, ונתמודד עם התוצאות אחרי זה".
10. לטענת הסטודנט רק כשבועיים לאחר מכן, בתאריך 24.12.2024, קיבל מייל מהתביעה וגילה שהשותף שלח תרגיל בית מועתק משנים קודמות, במקום לשלוח את הפתרון שהכינו יחד.
11. לסיכום, הסטודנט טען כי הוא האמין שהשותף הגיש את העבודה שהכינו יחד. לא היה מצידו שום ניסיון להונאה, לא באופן אקטיבי ולא באופן פאסיבי. הוא ישב עם השותף ערב לפני ופתר איתו את העבודה, ולקח בחשבון שייטכן ושאלה אחת (מס' 6) תהיה שגויה.
12. לשאלת בית הדין האם הוא יודע מה גרם לשותף להגיש עבודה מועתקת במקום את הפתרון שהכינו לכאורה יחד, השיב הסטודנט: "הוא אמר לי שהוא ראה, הוא השווה את התוצאות שלנו בגלל שהוא לא היה סגור, השווה את זה לפרנס וראה שהתוצאות שלנו לא מדברות אותו דברים באותם כאילו מספרים ואותו דבר, ולכן הוא החליט ללכת עם משהו שהוא בטוח".
13. נציגת אס"ט הוסיפה, כי למרות שהסטודנט היה זמין במידה כלשהי במילואים, השותף לא שיתף אותו בהחלטה שלו. על כן היא סבורה שהסטודנט אינו אחראי להעתקה, וזה נראה כמו משהו שנעשה בניגוד לרצונו.
14. הסטודנט הדגיש כי הוא מרגיש שהשותף רימה אותו, וכי הוא לא נשפט על מעשה שהוא עצמו עשה. "המקום היחיד שבו אני רואה שיש בי איזשהו אחריות, וזה שלא עברתי על תרגיל הבית עוד פעם לפני שהוגש, אבל אנחנו סיכמנו, עברנו, יצרנו גרסה שהסכמנו עליה ביום לפני ואותה אני רציתי להגיש, אני חושב שאין לי אשמה".

דיון והכרעה:

15. איני מקבל את טענת הסטודנט כי אין לו אחריות על הגשת העבודה המועתקת. אמנם, הוא נפגש עם השותף באופן מקוון ערב לפני ההגשה והם עבדו יחד על הפתרון, ולכאורה נותר סעיף אחד עליו היו חלוקים. אולם אין די בכך. **הסטודנט לא ראה קובץ סופי של עבודה מוגמרת, ולא עבר עליה. הוא סמך על השותף שישלים את העבודה ויגיש אותה. אילו היו מקבלים ציון, הסטודנט היה נהנה ממנו.** אחריותו של כל סטודנט, גם כאשר ההגשה היא בזוגות, היא לבדוק קובץ סופי להגשה ולאשרו, כאשר שמו על העבודה. נוכח שירותו במילואים הסטודנט יכול היה לבקש ארכה, אך לא עשה זאת. לא מדובר בקובץ סופי שנחתם ע"י הסטודנט והשותף התעלם ממנו והגיש קובץ אחר במקומו. בגרסתו של הסטודנט מתגלעים סימני שאלה. מדוע השותף בחר להעתיק שאלות שלכאורה פתרו יחד? הסטודנט לא הביא את השותף כעד הגנה ואף לא ביקש מבית הדין לזמנו כעד. משהעבודה שהוגשה עם שמו של הסטודנט התגלתה כמועתקת, נטל ההוכחה עובר לסטודנט

להראות כי הוא פעל כשורה. לא השתכנעתי כי לסטודנט לא היתה כל אחריות, וכי הוא רומה ע"י השותף. אין זה מתפקידו של צוות הקורס, ואף לא של בית הדין להיכנס לקרביים של עבודת הצוות של כל זוג. עמדה זו, הובהרה זה מכבר בשורה ארוכה של פסקי דין שיצאו מבית דין זה.

16. אשר על כן, הודעתי לסטודנט במעמד הדיון, כי **החלטתי להרשיעו בעבירות המשמעת שיוחסו לו בכתב הקובלנה, לפי סעיפים 4.1.1 ו- 4.1.3 לתקנון המשמעת**. לאחר מכן, בהסכמת הצדדים, נשמעו טיעונים לעונש.

טיעונים לעונש:

17. **התביעה** ביקשה לגזור את העונשים הבאים: ציון אפס בקורס מושא הקובלנה, והרחקה על תנאי לסמסטר בגין הרשעה חוזרת לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 (בתוקף עד לסיום לימודי הסטודנט בטכניון בבית הספר לתארים מתקדמים). התביעה הבהירה כי זהו רף הענישה הנהוג בעבירות מסוג זה, ויש לשמור על שוויון באכיפה.

18. **הסטודנט** הבהיר שאם יקבל אפס בקורס הוא לא יוכל להיחשב כ"סטודנט מן המניין" בתואר שני, ויחזור למעמד של "משלים", דבר שיעכב את המחקר שלו לפחות בסמסטר. לכן, הוא מבקש להתחשב בסיטואציה הייחודית בה הוא מצוי. בנוסף, ביחס לפסקי דין אחרים שניתנו במקרים דומים, הוא סבור כי פעל באחריות מרבית. על כן הוא מבקש כי העונש שיושת עליו הוא הוצאת תרגילי הבית שלא הוא הגיש (אלא השותף) מתוך ממוצע הציונים שלו בקורס, כך שממוצע עבודות הבית שלו בקורס יחושב רק על סמך העבודות שהגיש בעצמו. בנוסף, הוא מציע כחלק מהעונש, שבית הדין יורה לו להיכנס להרצאת הפתיחה של המחזור הבא בקורס, ולהסביר לסטודנטים את המשמעות והאחריות שיש להם בעבודות ההגשה בזוגות, היות ונראה שהנושא לא מושרש מספיק.

גזר הדין:

19. השיקולים המנחים לקביעת גזר הדין קבועים בסעיף 11.11 לתקנון. לא מצאתי במקרה דנן נסיבות מיוחדות המצדיקות חריגה מרף הענישה הנהוג בטכניון במקרים מסוג זה, אשר רבים כמותם כבר נידונו בבית דין זה.

20. אני מקווה שהסטודנט ישכיל להבין ולהפנים את אחריותו על מסמכים הנושאים את שמו, ויהיה שותף מלא להכנתם ולבדיקתם טרם הגשתם.

21. סיכומי של דבר, החלטתי להשית על הסטודנט את העונשים הבאים:

- א. **ציון אפס בקורס יסודות מכניקת זורמים 014214 סמסטר חורף תשפ"ה** (לפי סעיף 12.4 לתקנון).
- ב. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לסמסטר, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון בבית הספר לתארים מתקדמים, תופעל במקרה של הרשעה חוזרת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 לתקנון** (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

פרופ"א ישי ויסמן

ישי ויסמן